

Л.В. Костенко
вчитель української
мови та літератури
ССШ №7

ЛІТЕРАТУРНИЙ МУЗЕЙ Т. Г. ШЕВЧЕНКО

Сучасна школа вимагає докорінного переосмислення всієї системи виховання, оновлення змісту, форм і методів духовного становлення особистості на основі гуманізації життєдіяльності учнів, створення умов для самореалізації в різних видах творчої діяльності.

Великою подією в Сумській спеціалізованій школі І-ІІІ ступенів № 7 стало відкриття 9 березня 2007 року літературного музею Т.Г.Шевченка. На свято завітали О.Г.Шевченко – голова Сумського обласного товариства «Просвіта», Людмила Ромен – відповідальний секретар СОНСНУ, Микола Мошик – кобзар Сумщини.

До цієї події готувалися довго й наполегливо. Роботу розпочали з дослідницько-пошукового проекту та етапів роботи над ним. Для цього створили пошукову групу: літературознавці, мистецтвознавці, біографи, краєзнавці.

Про перебування Т.Г. Шевченка на Сумщині та його спілкування з нашими земляками писали відомі краєзнавці літератори та журналісти Сумщини: П. Сапунін, Г. Діброва, В. Скакун, Г. Петров, В. Терлецький, Я. Кривко та інші. Незважаючи на те, що багато науковців та краєзнавців-аматорів торкалися цієї теми у своїх дослідженнях, ще й досі глибоко не вивчене й не висвітлене питання про перебування великого Кобзаря на сумській землі, його зв'язки з її уродженцями.

Учні отримали завдання - дослідження: проаналізувати історичні зв'язки Т.Г. Шевченка з Роменським краєм, з'ясувати його вплив на творчість Кобзаря, а також дізнатися про історію спорудження пам'ятника.

Двічі, 1843 та 1845 років, відвідував поет одне з найдавніших міст Лівобережної України – літописний Ромен. Другі відвідини настільки вразили Т. Шевченка, що навіть через дванадцять років він до найменших подробиць

пам'ятав це місто і присвятив йому кілька сторінок щоденника. Влітку 1845 року поет спеціально приїздив сюди на величезний Іллінський ярмарок.

Справжньою перлиною пам'яті про Тараса Шевченка в Ромнах є пам'ятник поету, збудований роменцями в далекому 1918 році. Це був один із перших монументальних пам'ятників України. Автором його твору є уродженець Роменського району відомий скульптор, драматург, кінорежисер Іван Петрович Кавалерідзе.

Йому, тоді ще молодому, але вже відомому митцеві, пощастило вдало виконати важке завдання і втілити в образі поета все, що лишав він по собі: незламність духу, віру в краще майбутнє пригнобленого українського народу. Пророче говорили Шевченкові слова, викарбувані на постаменті: "І оживу, і думу вольную на волю із домовини воззову".

Одним із заплутаних питань, що стосуються цього першого пам'ятника Т. Шевченку, є час його будівництва й ті обставини, у яких велося спорудження пам'ятника.

27 жовтня 1918 року відбулося його урочисте відкриття, в якому взяли участь тисячі жителів міста, повіту, делегація з Києва. Увечері відбувся концерт за участю поета Миколи Вороного, прославлених артистів Марії Литвиненко-Вольгемут, Михайла Микити, Івана Стешенка.

Г. С. Вашкевич організував змагання місцевих кобзарів.

У 70-х роках ХХ століття пам'ятник відтворили у бронзі, а стару модель відвезли до Києва. Відреставрований скульптором Ростиславом Синько, він знаходиться на Андріївському узвозі біля музею-майстерні І.Кавалерідзе.

Багато матеріалу зібрано про життя і творчий шлях Тараса Григоровича Шевченка: книги, матеріали з періодичної преси, статті в журналах, критичні матеріали, краєзнавчі розвідки тощо. Велику цінність становлять дослідження людей, які ще не опубліковані. Одне із них проведене Василем Шелестом, мешканцем с. Бобрик Роменського району.

У своїх доробках він неодноразово описує всі місця навколо Роменщини й с. Бурти (с. Бобрик) та хутір Якіма Гирла (хутір Якимовичів). Мешканка села

Бобрик Палажка Рубанка розповіла Шевченку про дівчину-покритку, нещасну Лукію, збезчещену солдатом - Уланом, який квартирував у селі. Ця розповідь і враження від чарівних краєвидів Роменщини надихнули поета до написання повісті «Наймичка».

Побував Кобзар і в селі Андріївка Роменського району. Десять днів прожив тут (власність Рєпніних). Враження поета були гнітючі. Всюди бачив убозтво, жахливе гноблення селян поміщиками.

Удруге Андріївку поет відвідав 1845 року. При спілкуванні з простими трудівниками записав народні легенди, пісні, перекази, створив пейзажний малюнок "Урочище Стінка" (таку назву тут ще й досі має одна з мальовничих місцевостей).

Однак чи не найбільш активним пропагандистом Шевченкового слова був Григорій Станіславович Вашкевич (1837 – 1923 рр.) – відомий український філолог, публіцист, педагог, культурний діяч, чиє життя тісно пов'язане з Сумщиною.

Кожна екскурсія – це живе спілкування цілюще живодайне джерело натхнення. Учні відвідали Лебедин, Київ, Глухів.

Музей має такі експозиційні розділи: «Історія мого життя становить частину історії моєї батьківщини», «Караюсь, мучусь..., але не каюсь», «І буде правда на землі», «Жінки в долі Кобзаря», «Експозиційні картини».

У музеї представлені документальні, фотографічні та інші матеріали, пов'язані із життєвим і творчим шляхом Тараса Шевченка - усе те, що розповідає про славного сина України й про палку любов українців до великого поета й художника.

За часів існування музею, а він є першим на Сумщині, його відвідало близько двох тисяч освітян і учнів міста та області.

Важливу роль у проведенні Шевченківських свят, конкурсів, вікторин, ранків, відіграє шкільний Літературний музей. Шевченкові дні – справжнє свято воскресаючої духовності наших учнів, безсмертя української нації. У школі усвідомлюють, що колись Т.Г.Шевченко поставив на сторожі національної

гідності українців своє велике Слово. А сьогодні педагоги навчають учнів, або кожен з них став на сторожі Шевченківського слова, бо з ним ми – народ, бо з ним – не раби, бо з ним – великі.